

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 28 marca 2012r. powódka M. B. (1) za pośrednictwem swojego pełnomocnika domagała się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia .

W uzasadnieniu pozwu wskazała ,iż w wyniku wypadku zginęła jej córka W. która była dla niej całym światem , powódka bardzo przeżyła śmierć córki , wspomnienie o tragicznej śmierci córki jest żywe u powódki do dnia dzisiejszego . W ocenie strony powodowej naruszone zostały dobra osobiste powódki w związku z czym domagała się ona na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienia pieniężnego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 kwietnia 2001r. T. N. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez to, że kierując samochodem osobowym R. (...) z niedozwoloną prędkością nie ustąpił pierwszeństwa przechodzącym po oznakowanym przejściu dla pieszych w wyniku czego na lewym pasie ruchu potracił małąletnią W. B. powodując u niej nieumyślnie ciężkie obrażenia ciała które doprowadziły do jej śmierci w dniu 26.04.2001r.

Dowód: -wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb wraz z uzasadnieniem k. 105-111, akt zgonu W. B. k. 90

Kierujący sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...).

/ bezsporne/

Powódka bardzo przeżyła śmierć córki z którą była blisko związana . W chwili śmierci córki powódka pracowała zawodowo , po zdarzeniu była zmuszona korzystać ze zwolnienia lekarskiego , była na nim przez pół roku. Leczyła się i w dalszym ciągu się leczy u psychiatry . Wcześniej nie miała problemów ze zdrowiem psychicznym. M. B. (1) kochała swoją córkę ponad wszystko , córka nawet spała z matką. Powódka do chwili obecnej nie może się z tym pogodzić , cały czas wydaje się jej, że zmarła córka zaraz przyjdzie . Praktycznie codziennie odwiedza grób córki chyba, że się źle czuje.

Dowód: - zeznania powódki M. B. k. 117-118

U powódki nastąpiło skumulowanie przewlekłych oraz niekorzystnych czynników osobistych i zdrowotnych mających swoje negatywne następstwa w jej zaburzonej zdolności psychofizycznej . U powódki ujawniły się zaburzenia adaptacyjne które są bezpośrednim następstwem skumulowania wpływu przeżycia śmierci córki oraz innych negatywnych doświadczeń życiowych. Stan psychofizyczny powódki który powstał w wyniku emocjonalnych i psychofizjologicznych konsekwencji wyżej wskazanych okoliczności spowodował u niej istotne i nieodwracalne zmiany w zakresie zdolności adaptacyjnych co ma i będzie miało negatywny wpływ na jej dalsze funkcjonowanie.

Dowód: - opinia biegłego psychologa k. 153-155

Po śmierci córki zostało wszczęte na wniosek powódki postępowanie odszkodowawcze w wyniku którego powódka otrzymała od ubezpieczyciela kwotę 15.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej oraz kwotę 9.534,33 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu oraz kwotę 1254 zł tytułem kosztów zakupu odzieży żałobnej .

Dowód: - decyzja o przyznaniu odszkodowania k. 71, 63

Na skutek pozwu z dnia 8.04.2002r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 26 września 2002r. w sprawie I C 381/02 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 27.200 zł w tym kwotę 20.000 zł tytułem odszkodowania

i kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów posadowienia nagrobka. Na skutek apelacji powódki Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2003r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego i podwyższył zasądzoną kwotę do kwoty 41.200 zł .

Dowód: - pozew k.4-5 , wyrok Sądu Okręgowego z uzasadnieniem k.75-77 , wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem k. 107-113 akt I C 381/02 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

Pismem z dnia 30 grudnia 2012r. pełnomocnik powódki wystąpił do pozwanego o przyznanie na rzecz powódki kwoty 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c.

Dowód: - pismo pełnomocnika powódki k. 81-83

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przede wszystkim zeznań powódki i zgromadzonych w sprawie dokumentów złożonych przez stronę pozwaną a stanowiących w istocie akt szkodowe. Podstawą rozstrzygnięcia była także opinia biegłego z zakresu psychologii której prawidłowość nie była kwestionowana oraz dokumenty zawarte w aktach sprawy I C 381/02 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim .

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychiatrii bowiem charakter więzi jako dobra osobistego którego naruszenie jest podstawą rozstrzygnięcia nie ma związku z ewentualnym uszczerbkiem na zdrowiu, a do tego w istocie zmierzał wniosek dowodowy pełnomocnik powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 436 § 1 k.c. samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji, poruszanego za pomocą sił przyrody, ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu. Może się on uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej, wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności (art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c.).

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, ma charakter obowiązkowy.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania, za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający, albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (art. 822 § 1 kc).

Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (art. 822 § 2 kc).

Uprawniony do odszkodowania, w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, może dochodzić roszczenia, bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art.822 § 4 kc).

Zdarzenie będące źródłem naruszenia dóbr osobistych powódki miało miejsce w 2001r. a zatem pod rządami **rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.)** **wydanego na podstawie delegacji ustawowej tj. art. 5 ust. 1 ustawy z 28 lipca 1990r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996r. nr 11 poz. 62 ze zm.).**

W myśl § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za

wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej (§ 10 ust.4).

Podstawy prawnej dochodzonego roszczenia poza wyżej powołanymi przepisami z uwagi na przytoczoną w pozwie argumentację poszukiwać należy na gruncie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c..

W uchwale SN z 22 października 2010r. III CZP 76/10, OSNC –ZD 2011 nr B, poz. 42 Sąd Najwyższy wypowiedział zastrzeżenie na podzielenie pogląd, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 KC w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3.8.2008 r.

W uchwale tej SN argumentował, że katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty i powtórzył za poglądem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażonym w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 września 2005 r., I ACa 554/05, że szczególna więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CK 307/09 uznał natomiast, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c..

Przytoczone tezy dotyczyły spraw w których zdarzenia miały miejsce już pod rządem obecnie obowiązującego art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) niemniej jednak treść tego przepisu w istocie odpowiada treści § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia co wskazuje na to, iż wykładania zaprezentowana w tych orzeczeniach jest aktualna także w stosunku do zdarzeń wcześniejszych.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest już w tym zakresie utrwalone na uwagę zasługuje zwłaszcza uchwała SN z 7 listopada 2012r. III CZP 67/12 (www.sn.pl) zgodnie z którą **przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.**

Art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Zgodnie z art. 24. k.c. § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego.

W myśl § 2 w/w przepisu jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Obowiązkiem powoda jest zatem udowodnienie istnienia dobra osobistego i faktu jego naruszenia przez pozwanego (tu :zakład ubezpieczeń który odpowiada za sprawcę), natomiast pozwany może się bronić wykazywaniem , iż naruszenie dobra osobistego nie było bezprawne.

Jak wskazuje wyżej przytoczone orzecznictwo SN więzi rodzinne zasługują na miano dobra osobistego podlegającego ochronie przez prawo. Skoro tak to bezspornym jest także fakt , iż taka więź w przypadku powódki została zniweczona na skutek wypadku. Zginęła bowiem małaletnia córka powódki która w chwili śmierci miała raptem 14 lat. Powódka bardzo to przeżyła zwłaszcza , że sama była po rozwodzie i mieszkała z dwoma córkami. Pomimo , że powódka w kolejnych latach była ciężko doświadczana przez los umierali bowiem jej ojciec , brat , siostra to jednak do chwili obecnej codziennie chodzi na cmentarz właśnie do córki którą darzyła wielką miłością. Brat , siostra i ojciec powódki umierali mając już po kilkadziesiąt lat , natomiast zmarła córka powódki była nastolatką i było przed nią całe życie. Relacje z córką powódka miała bardzo bliskie , jak sama zeznała nawet z nią spała . Zerwanie tej bardzo bliskiej więzi rodzinnej okazało się dla powódki bardzo dotkliwie zaszła konieczność leczenia psychiatrycznego . Jak zauważył biegły za obecny stan zdrowia powódki nie odpowiada tylko ubezpieczyciel bowiem nie bez znaczenia były także inne zdarzenia które biegły opisał w swojej opinii. Niemniej jednak w psychice powódki tkwi cały czas żal , gorycz związana ze śmiercią córki z którą przecież mieszkała i z którą miała o wiele bliższe relacje niż z bratem i siostrą .

Oceniając wysokość ewentualnego zadośćuczynienia należy mieć na względzie przede wszystkim charakter naruszonego dobra osobistego. Określając wysokość zadośćuczynienia na kwotę 50.000 zł Sąd uwzględnił fakt , iż powódka otrzymała już w 2002r. odszkodowanie za znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej na mocy wyroku sądu. Było to co prawda odszkodowanie zasądzone na podstawie art. 446 § 3 k.c. a zatem z innej podstawy prawnej jednakże w ówczesnym orzecznictwie przy zasądzaniu takiego odszkodowania Sąd każdorazowo miał na uwadze także pewne szkody niemajątkowe często nieuchwytnie. Obecnie obowiązujący art. 446 § 4 k.c. akcentuje ściśle majątkowy charakter roszczenia z art. 446 § 3 k.c.

Orzekając w przedmiocie naruszenia dóbr osobistych powódki Sąd musiał uwzględnić także okoliczność o której wspomniano wyżej .

Dalej idące powództwo powódki podlegało oddaleniu jako niezasadne i nie znajdujące uzasadnienia w okolicznościach sprawy.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. mając na uwadze , iż żądanie zapłaty zadośćuczynienia zostało pozwanemu zgłoszone w piśmie z dnia 30 stycznia 2012r. z tym jednak , że obejmowało ono jedynie kwotę 25.000 zł. Zakład (...) miał zatem do dnia wniesienia pozwu prawie dwa miesiące na realizację roszczenia jeśli nie uznał tego roszczenia pozostaje w zwłoce. Pozew został stronie pozwanej doręczony 17 kwietnia 2012r. a zatem co do pozostałej zasądzonej kwoty pozwany pozostaje w zwłoce poczynając od dnia doręczenia odpisu pozwu bowiem w pozwie nie została określona inna kategoria roszczenia więc nie było potrzeby aby zachodziła konieczność ustosunkowywania się do tego roszczenia w terminie 14 dni.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie koszty między stronami .

Powódka w połowie wygrała sprawę dlatego też Sąd na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.500 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających stronę pozwaną (od uwzględnionej części powództwa) .

Na podstawie art.113 ust. 4 ustawy z 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) Sąd nie obciążał powódki pozostałą do uiszczenia częścią kosztów sądowych obciążających stronę powodową.